

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

Факултет: **Философски**

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф							
---	---	--	--	--	--	--	--	--

Психология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

--	--	--	--

Личностни детерминанти на здравното поведение

Преподавател: Доц. д-р Даниел Петров

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	15
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	15
	Подготовка на курсова работа	15
Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		
Кредити аудиторна заетост		
Кредити извънаудиторна заетост		
ОБЩО ЕКСТ		

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати}	30
2.	Подготовка на курсова работа	30
3.	Изпит – изготвяне и защита на курсова работа	40

Анотация на учебната дисциплина:

През последните десетилетия отново се възражда интересът към потенциалните влияния на личностните характеристики като черти, емоции, темперамент, мотиви и др. върху здравето и здравното поведение. Изучаването на тези взаимовръзки е интегрална част от непрекъснато развиващите се изследователски полета на поведенческата медицина и психологията на здравето.

Предварителни изисквания:

Няма

Очаквани резултати:

Целта на курса е да запознае студентите с теоретичните основи, постигнатите значими резултати и приложения на подхода личност-здраве, да развие способности за критичен анализ и дизайн на проучвания в областта.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Модели на връзката между личността и здравето – стресът като модератор, модели на здравно поведение, генетични модели, модели на болестно поведение, транзакционни и развитийни модели.	3 ч.л.+3ч.у.
2.	Физиологични модели на връзката личност-здраве – примерът със сърдечно-съдовата и имунната система.	2 ч.л.+2ч.у.
3.	Емоции и здраве. Емоционална регулация на поведението и адаптивни механизми.	2 ч.л.+2ч.у.
4.	Личност, стрес и стратегии за справяне – индивидуални различия.	2 ч.л.+2ч.у.
5.	„Големите Пет“ и рискови поведения. Рискови личности.	2 ч.л.+2ч.у.
6.	Темперамент и личностни типове – категориален подход към здравната информация и комуникация.	2 ч.л.+2ч.у.
7.	Методологически предизвикателствата при оценка на личностните детерминанти на здравното поведение. Критична оценка на подхода.	2 ч.л.+2ч.у.

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Модели на връзката между личността и здравето.
2.	Емоционална регулация на поведението и адаптивни механизми.
3.	Личност, стрес и стратегии за справяне.
4.	“Големите Пет“ и рискови поведения.
5.	Категориален подход към здравната информация и комуникация.
6.	Критична оценка на подхода личност-здраве.

Библиография

Основна:

- Llewellyn, C., Ayers, S., McManus, C., Newman, S., Petrie, K., Revenson, T., & Weinman, J. (Eds.). (2019). *Cambridge Handbook of Psychology, Health and Medicine* 3rd ed.. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sieglman, A., & Smith, T. (Eds.). (2019). *Anger, Hostility, and the Heart* (2nd ed.). Psychology Press.
- Vollrath, M. (Ed.) (2006) *Handbook of Personality and Health*. New York: John Wiley & Son.

Допълнителна:

- Петров, Д., (2019). *Стилове на привързаност: удовлетвореност и регулация на рисковото сексуално поведение*. Пропелер, София.
- Петров, Д., Карабельова, С., Иванова, Е., Василев, Я. (2017). Мотивационни предиктори на избора на хазартни игри в юношеска възраст, В: *Сборник с доклади от Осми национален конгрес на дружеството на психолозите*, стр, 487-497
- Петров, Д. (2014). Българска адаптация на кратката скала за търсене на усещания (BSSS). В: *Годишник на СУ, ФФ, книга Психология*, т. 105, под печат.
- Петров, Д. (2012) Теория за самодетерминацията и регулация на здравното поведение. В: *Годишник на СУ, ФФ, книга Психология*, т. 103.
- Петров, Д., Силгиджиян, Х. (2011) Личностни черти и рисково сексуално поведение, *Българско списание по психология*, 3-4, с. 814-821.
- Allen, J., Brock, S. (2000). *Health Care Communication Using Personality Type: Patients are Different!* London: Routledge.
- Cameron, L. (2003). *Self-Regulation of Health and Illness Behaviour*. London: Routledge.
- Eysenck, H. J. (2000). *Smoking, health and personality*. NJ: Transaction Publishers.
- Friedman, H.S. (1990). *Personality and Disease*. NY: John Wiley & Sons
- Friedman, H.S. (2000). *The Self-healing Personality. Why Some People Achieve Health and Others Succumb to Illness*. NY: Henry Holt & Co.
- Hill, P., Allemand, M. (Eds.) (2020). *Personality and Healthy Aging in Adulthood. New Directions and Techniques*. Springer.
- Sanchez-Lopez, M. P., Liminana Gras, R.M. (Eds.).(2017). *The Psychology of Gender and Health: Conceptual and Applied Global Concerns*. Academic Press
- Suls, J. M., Davidson, K.W., Kaplan, R.M. (2010). *Handbook of Health Psychology and Behavioral Medicine*. New York: Guilford Press

Дата: 14.12.20 г.

Съставил: доц. д-р Даниел Петров